सुर्नया गाँउपालिका स्थानीय पाठ्यक्रम २०७९ कक्षा १

विषय क्षेत्र	सिकाई उपलब्धि	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सम्भाव्य क्रियाकलाप	सम्भाव्य मूल्याङकन प्रक्रिया	पाठ्यभार
१ - हाम्रो सुर्नया एक झलक	आफ्नो नाम भन्न र परिवारका सदस्य सितको नाता भन्न	आफ्नो नाम र परिवारको सदस्य सितको नाता	शिक्षकले आफ्नो नाम बताई सोही अनुसार विद्यार्थीलाई आ-आफ्नो नाम भन्न लगाउने शिक्षकले आ-आफ्नो परिवारमा भएका सदस्य सितको नाता भन्न लगाउने ।	विद्यार्थीले आ-आफ्नो नाम आफ्नो परिवारका सदस्य सितको नाता बताउन /भन्न सके/नसकेको अवलोकन गर्ने ।	११
	आफ्नो टोलको नाम र वडा न भन्न	आफ्नो टोलको नाम र वडा न.	शिक्षकले आफ्नो टोल र वडा नं. वताई विद्यार्थीलाई आ-आफ्नो टोल र वडा न. भन्न लगाउने	विद्यार्थीले आ-आफ्नो वडा न. र टोलको नाम भन्न सके/नसकेको अवलोकन गर्ने	
२- हाम्रो समुदाय र समाज	आफ्नो विद्यालयको नाम र ठेगाना भन्न	आफू अध्ययन गर्ने विद्यालयको नाम र ठेगाना	आफूहरुले अध्ययन गर्ने विद्यालयको नाम र ठेगाना बारे छलफल गराई विद्यार्थीहरुलाई विद्यालयको नाम र ठेगाना भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले आफ्नो विद्यालयको सही नाम र ठेगाना भन्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	१५
	भान्सामा प्रयोग हुने सामग्रीको नाम बताउन	भान्सामा प्रयोग हुने सामग्री (डाडु पण्यो ,थलो,त्वां , डिवो , कसिणो	भान्सामा प्रयोग हुने सम्भाव्य सामग्रीहरुको कक्षामा प्रर्दशन गरी बाँकी सामग्री बारे शिक्षकले छलफल गराई नाम भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले भान्सामा प्रयोग हुने सामग्रीहरुको नाम भन्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	
	स्थानीय भाषामा भएका बालगीत , गति , यति र लय मिलाई कक्षागत समूहगत र एकल रुपमा गाउन	बालगीत (हल्लोरी बाला ... कल्लोरी)	शिक्षकले नमूनाका रुपमा गति, यति र लय मिलाई वाचन गरी विद्यार्थीहरुलाई अनुकरण गर्न लगाउदै उनीहरुलाई वाचन सहित कण्ठ गर्न लगाउने । साथै त्यस्तै खाले स्थानीय वालगीत उनीहरुलाई	स्थानीय वालगीत गाउन लगाई गीतको गति , यति र लय मिलाए/नमिलाएको अवलोकन गर्ने	

			संकलन गर्न लगाउने		

विषय क्षेत्र	सिकाई उपलब्धि	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सम्भाव्य क्रियाकलाप	सम्भाव्य मूल्याङकन प्रक्रिया	पाठ्यभार
३- हाम्रो जीवनशैली	शरीरका अङगहरुको नाम उच्चारण गर्न	शरीरका बाह्य अङगहरु(कान ,आँखा , नाक , खुट्टा , हात ,मुख	शिक्षकले शरीरका बाह्य अङगहरु देखाउदै विद्यार्थीहरुलाई छलफल गर्न लगाई ती अङगहरुको नाम भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले शरीरका बाहिरी अङगहरुको नाम उच्चारण गर्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	२२
	स्थानीय खाद्यवस्तुको नाम भन्न	स्थानीय खाद्यवस्तु (घोका , गौ , धान ,भट्ट , जौ कोदो)	शिक्षकले स्थानीयस्तरका खाद्यवस्तुलाई चित्र वा यथार्थ वस्तु देखाएर विद्यार्थीलाई छलफल गराउँदै उनीहरुलाई तिनका नाम भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले स्थानीय खाद्य वस्तुका नाम भन्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	
	स्थानीय पहिरनका नाम भन्न	स्थानीय पहिरन (सन्तरास ,झकुलो , भोटो , जम्फर कच्छा)	शिक्षकले चित्र वा यथार्थ स्थानीय पहिरन देखाएर विद्यार्थीहरुलाई छलफल गराई नाम बताउन लगाउने	स्थानीय पहिरनका नाम बताउन सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	
	स्थानीय घरेलु जडीबुटीका नाम त्रताउन	स्थानीय जडीबुटीका नाम (हल्दो ,आदो , तितो ,तुलसी , तिमुर	शिक्षकले चित्र वा यथार्थ घरेलु जडीबुटी देखाई विद्यार्थीहरुलाई ती जडीबुटीको नाम भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले घरेलु जडीबुटीका नाम भन्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	
४- हाम्रो धर्म सस्कार र सस्कृति	मान्यजनलाई ढोग तथा नमस्कार गर्न	आदरका कुरा (नमस्कार , ढोग)	शिक्षकले आफै नमस्कार तथा ढोगको अभिनय गरी विद्यार्थीलाई समेत नमस्कार	विद्यार्थीहरुलाई शिष्टाचार सम्बन्धीका विभिन्न प्रश्न गरी ढोग तथा नमस्कार	

			तथा ढोग गर्न लगाउने	गर्न सके/नसकेको जाँच्ने	
	प्रचलित मुख्य स्थानीय चाँडपर्वका नाम भन्न	स्थानीय मुख्य चाडपर्व (गौरा , नरहरी , विशु , तिहार ,देउसी भैलो श्री पञ्चमी	शिक्षकले स्थानीय मुख्य चाडपर्वहरुका नाम विद्यार्थीलाई भन्न लगाई प्रश्नोत्तरबाट चाँडपर्वका नाम भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले स्थानीय मुख्य चाँडपर्वहरुका नाम भन्न सके/नसकेको जाच्ने	
	स्थानीय स्तरमा चलनचल्तीमा रहेका सुरुका सस्कारहरु बताउन	स्थानीय स्तरमा चलनचल्तीमा रहेका सुरुका संस्कारहरु नन्न नामाकरण ,छैठी , जन्मदिन)	शिक्षकले स्थानीय चलनचल्तीको शुरुवातका संस्कारहरुको बारेमा बताउँदै प्रश्नोत्तर गरी ती संस्कारका नाम भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुलाई स्थानीय चलनचल्तीको शुरुका संस्कारहरुको नाम भन्न सके/नसकेको शिक्षकले प्रश्न गरी मूल्याङ्कन गर्ने	२६
	स्थानीय स्तरका मुख्य परिकारका नाम बताउन	स्थानीय स्तरका मुख्य खानाका परिकार (रोटा दाल ,भात , तरकारी , साग ,सेल /बावर ,लौन	शिक्षकले उपलब्ध गर्न सके स्थानीय स्तरका मुख्य खानाका परिकारका नमूना देखाई र चार्टको माध्यमबाट विद्यार्थीहरुलाई परिकार चिनाई नाम भन्न लगाउने	शिक्षकले स्थानीय स्तरका मुख्य खानाका परिकारका नाम भन्न लगाउने	
	स्थानीय चलनचल्तीका नजिकको नाता सम्बन्धका शब्द वताउन बोध गर्न	स्थानीय चलनचल्तीका नजिकका नाता सम्बन्ध (बुवा, इज्या ,दादा ,दिदी काका काकी , बौजू(भौजू) बज्या आमा , बुदे बुदी , जेठवा , जेठ्ज्या	शिक्षकले स्थानीय चलनचल्तीका नाता /सम्बन्ध बारे प्रश्नोत्तर गराई विद्यार्थीहरुलाई ती नाता सम्बन्धका शब्दहरु बताउन तथा बोध गराउन लगाउने	शिक्षकले स्थानीय चलनचल्तीका नजिकका नाता सम्बन्धका शब्द सम्बोधन बारे प्रश्न गरी भन्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गर्ने	
	मादलको तालमा नाच्ने र ताली बजाई मिलाउने अभ्यास गराउने	मादलको ताल र ताली संगको नृत्य	शिक्षक आफैले मादल र तालीको तालमा नाच प्रर्दशन गर्ने साथै विद्यार्थीहरुलाई पनि एक तथा सामूहिक रुपमा नाच्न लगाउने	शिक्षकले विद्यार्थीलाई मादलको तालमा ताली बजाउन र नाच्न लगाई अवलोकन गर्ने	

विषय क्षेत्र	सिकाई उपलब्धि	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सम्भाव्य क्रियाकलाप	सम्भाव्य मूल्याङकन प्रक्रिया	पाठ्यभार
५- कृषि पशुपालन र प्राकृतिक सम्पदा	स्थानीय खेतीपाती गर्ने तरिकाको नाम बताउन	स्थानीय खेतीपाती गर्ने तरिका (जोताई , खणाइ रोपाई पान्यौने सिचाई	शिक्षकले स्थानीय खेतीपाती गर्ने तरिका चित्र प्रर्दशन गर्ने र अभिनय समेत गर्दै छलफलका माध्यमबाट विद्यार्थीहरुलाई ती तरिकाका नाम भन्न प्रेरित गर्ने	स्थानीय खेतीपाती गर्ने तरिकाका नामहरु शिक्षकले विद्यार्थीहरुलाई भन्न लगाई मूल्याङ्कन गर्ने	२२
	स्वडोबारी (करेसाबारी)मा उत्पादन हुने साग उपजका नाम भन्न	स्वडोबारीका उत्पादन (डा , रायो , आलु , प्याज)	शिक्षकले स्वडोबारीका उत्पादन विद्यार्थीलाई प्रर्दशन गर्ने र सम्बन्धित चार्टका माध्यमबाट छलफल गराई शिक्षकले बताउने तथा विद्यार्थीहरुलाई भन्न लगाउने	स्वडोबारीमा उत्पादन भएका उपजको नाम शिक्षकले प्रश्नोत्तरका माध्यमबाट भन्न लगाई मूल्याङ्कन गर्ने	
	घरपालुवा जनावरको नाम भन्न	घरपालुवा जनावर (भुइसा ,बाखरा , बल्ल, (गोरु) गाई	घरपालुवा जनावरका चित्र भएको चार्ट प्रर्दशन गर्दै शिक्षकले विद्यार्थीहरुका घरमा भएका घरपालुवा जनावर बारे छलफल गराई ती जनावरको नाम भन्न लगाउने	शिक्षकले विद्यार्थीहरुलाई उनीहरुका घरेलु जनावरको नाम भन्न लगाई मूल्याङ्कन गर्ने	
	घर र विद्यालय नजिकको वन भित्र हुने रुख विरुवाको नाम भन्न	घर र विद्यालय नजिकको बन भित्र हुने रुख विरुवा (सल्ला , बाँज , बुरौस , ओखण)	शिक्षकले बनमा हुने रुख विरुवा भएको चित्र देखाई बन जंगलमा हुने रुख विरुवाको नाम भन्न लगाउने	घर र विद्यालय नजिकको बनमा हुने र चित्रमा भएका विरुवाको नाम भन्न लगाउने तथा रुख लाई चिन्ने प्रश्नहरु सोधी मूल्याङ्कन गर्ने	
	स्थानीय नदी नाला खोलाको नाम भन्न	स्थानीय नदी नाला खोला (सुर्नया , गुन्या खोलो नोला खोलो ,कठमाणी गाड , बरायली गाड , घोगणा खोलो कटवटा खोलो , छणा खोलो , ढणारी गाड बंसल्ला गाण रुइनघाटो खोलो ,सेलागाण ,वगरा खोलो	वालवालिकाहरुलाई नजिकको खोलामा लगेर अवलोकन गराउने र शिक्षकले खोलानालाका नाम भन्ने र भन्न लगाउने	नजिकमा रहेका खोला नालाका नाम सोधी मूल्याङ्कन गर्ने	

	विपदका नाम भन्न	विपदहरु (पैरो , आगलागी बज्जुर)	शिक्षकले विद्यार्थीहरुलाई नजिक रहेका वा भईरहेका विपदजन्य ठाँउ अवलोकन गर्न लगाई उनीहरुलाई छलफलमा सहभागी गराउँदै विपदका नाम भन्न लगाउने	विपदका नाम शिक्षकले विद्यार्थीहरुलाई सोधी भन्न सके/नसकेको मूल्याङ्कन गरी नसकेका विषयबारे पृष्ठपोषण दिई पुन : मूल्याङ्कन गर्ने	
६- हाम्रो स्थानीय प्रविधि	स्थानीय प्रविधिको नाम भन्न	स्थानीय प्राविधिहरु(पिस्ने सिलो लोडो , पिस्नो जात्रो , दल्ने दलनी , कुटने ओखल मुसल , चुटने (गिरठो दावलो मुङरो)	शिक्षकले स्थानीय प्रविधिहरु भए सम्ममा प्रर्दशन गरी विद्यार्थीहरुलाई स्थानीय प्रविधिका क्रियाकलापहरु अभिनय गर्न लगाउने र उनीहरुमा छलफल गराई स्थानीय प्रविधिको नाम भन्न लगाउने	स्थानीय प्रविधिका क्रियाकलाप वा कार्य प्रक्रिया बारे प्रयोगात्मक अभिनय गर्न लगाई ती प्रविधिका नाम भन्न सके/नसेको अवलोकन गर्ने	१०

विषय क्षेत्र	सिकाई उपलब्धि	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सम्भाव्य क्रियाकलाप	सम्भाव्य मूल्याङकन प्रक्रिया	पाठ्यभार
७- योग र नैतिक शिक्षा	शारीरिक कसरत र व्यायामका लागि स्थानीय खेलहरु खेल्न र तिनका नाम भन्न	स्थानीय खेल (लुका खोज ,ची मूसी चीँ , आल्कुती माल्कुती कै हात ?	स्थानीय खेलका नियमहरुबारे विद्यार्थीहरुलाई बताई खेल खेल्न लगाउने	विद्यार्थीलाई खेल खेल्न लगाई शिक्षकले उनीहरुलाई खेलका नाम सोधी भन्न सके/नसकेको अवलोकन गर्ने	२२
	साधारण आसन अर्न्तगत चौपाडी आसनमा बस्न र हात खुट्टा तथा औला चलाउन एवम उठ वस गर्न	आसनहरु (चौपाडी , हात खुट्टा तथा औला चलाउने उठवस गर्ने	शिक्षकले साधारण आसन अर्न्तगतका क्रियाकलाप आफै गरी विद्यार्थीलाई देखाउँदै उनीहरुलाई ती क्रियाकलाप गर्न लगाउने	शिक्षकले विद्यार्थीहरुलाई साधारण आसन अर्न्तगतका क्रियाकलाप गर्न लगाई ती क्रियाकलाप गर्न सके /नसकेको तथा ती आसनको नाम भन्न सके/नसकेको अवलोकन गर्दै नसके पुन:अभ्यास गराई मूल्याङ्कन गर्ने	
	नाता सम्बन्ध अनुसारको	अभिवादन (ढोग नमस्कार)	अभिवादन अर्न्तगत	शिक्षकले विद्यार्थीहरुलाई	

	अभिवादन अर्न्तगत ढोग नमस्कार गर्न		शिक्षकले आफैले ढोग तथा नमस्कार को अभिनय गर्दै विद्यार्थीलाई देखाउने र उनीहरुलाई पालैपालो सोही अभिवादनको अभिनय गर्न लगाउने	ढोग तथा नमस्कारको अभिवादन गर्न लगाई ढोग र नमस्कारको अभिवादन छुट्याउन सके/नसकेको अवलोकन गर्ने	
	बोलीचालीका आदरार्थी शब्दहरुको व्यवहारिक प्रयोग	बोलीचालीका आदरार्थी शब्द (हजुर ,धन्यवाद , तम , तपाई , तै , तिमी	शिक्षकले आफै अभिनय गर्दै बोलीचालीका आदरार्थी शब्द प्रयोग गरी छलफल सहित विद्यार्थीहरुलाई ती शब्दको अभिनय सहित प्रयोग गर्न लगाउने	बोलीचालीका आदरार्थी शब्दहरुको अभिनय सहित विद्यार्थीहरुलाई प्रयोग गर्न लगाई शिक्षकले अवलोकन गर्ने	

अनुसूची २.१

हाम्रो सुर्नयाको स्थानीय विषयको विद्यार्थी सिकाई मूल्याङ्कन ढाँचा

पाठ्य वस्तुको क्षेत्र .... कक्षा १ विद्यार्थीको नाम ....

क्र.स.	विषय क्षेत्र	मुख्य सिकाई उपलब्धि	सिकाई उपलब्धि विस्तृतीकरण/उपलब्धि सूचक	नियमित पढाई सके पछिको मूल्याङ्कन			थप साहयता पछिको मूल्याङ्कन			मूल्याङ्कनका साधन
				सके/नसकेको	मिति	अङक	सके/नसकेको	मिति	अङक	
१	सुर्नया को झलक	आफ्नो नाम भन्न र परिवारका सदस्य सितको नाता भन्न	आफ्नो नाम भन्न							प्रश्नोत्तर
			परिवारका सदस्य सितको							प्रश्नोत्तर
		आफ्नो टोल र आफ्नो वडा नं. भन्न	आफ्नो टोलको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर
			आफ्नो वडा नं. बताउन							प्रश्नोत्तर
२	हाम्रो समुदाय र समाज	आफ्नो विद्यालयको नाम र ठेगना भन्न	आफ्नो विद्यालयको नाम बताउन							प्रश्नोत्तर
			आफ्नो ठेगना बताउन							प्रश्नोत्तर
		भान्सामा प्रयोग हुने सामग्रीका नाम	भान्सामा प्रयोग हुने समानका नाम भन्न							प्रश्नोत्तर
			भान्सामा प्रयोग हुने समानका नाम छलफल गर्न							प्रश्नोत्तर
		बालगीत गति, यति र लय मिलाई गाउन	बालगीत लयमा गाउन							गाउन
			बालगीत यति मिलाई गाउन							सुन्न
			बालगीत गति यति मिलाई गाउन							छलफल
३	हाम्रो जीवन शैली	शरीरका अङगहरुको नाम उच्चारण गर्न	शरीरका अङगको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर छलफल
		स्थानीय खाद्य वस्तुको नाम भन्न	स्थानीय खाद्य वस्तु गहुको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर
			धानको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर
			घोकाको नाम भन्न							छलफल
			जौ, कादोको नाम भन्न							छलफल
		स्थानीय पहिरनका नाम भन्न	स्थानीय पहिरन सन्तरास झकुलो भोटे झम्फर कच्छाको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर छलफल
		स्थानीय घरेलु जडीबुटीका नाम बताउन	स्थानीय ठाउँमा भएका हल्दो, आदो, तितो,तुलसी, तिमुरको नाम बताउन							प्रर्दशन प्रश्नोत्तर छलफल
	हाम्रो धर्म,संस्कार,संस्कृति	मान्यजनलाई	आफू भन्दा ठूला लाई ढोग गर्ने							प्रदर्शन

		ढोग,नमस्कार गर्न	मान्यजनलाई नमस्कार गर्न							छलफल प्रश्नोत्तर
		प्रचलित मुख्य स्थानीय चाड पर्वका नाम भन्न	प्रचलित स्थानीय चाड पर्वका नाम भन्न							छलफल प्रश्नोत्तर अभिनय
		स्थानीय स्तरमा चलन चल्तीमा रहेका सुरुका संस्कार बताउन	नन्नको नाम भन्न छैठीको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर छलफल प्रदर्शन
		स्थानीय स्तरका मुख्य खानाका परिकार बताउन	रोटाको नाम भन्न दालको नाम भन्न भातको(नाम भन्न तरकारीको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर छलफल अभिनय प्रदर्शन
		स्थानीय चलन चल्तीका नाता सम्बन्ध बताउन	स्थानीय भाषाका घरका नजिकका नाता सम्बन्ध बताउन							प्रश्नोत्तर छलफल अभिनय
		मादलको तालमा नाच्ने र ताली बजाई मिलाउने अभ्यास	मादलको तालमा ताली बजाउने							अभिनय प्रर्दशन
		स्थानीय खेतीपाती गर्ने तरीका बताउन	जोताई बताउन,रोपाई,खणाई बताउन ,पन्यौन गराउन							प्रश्नोत्तर प्रदर्शन छलफल
		स्वडो बारीमा उत्पादन हुने सागपात उपज बताउन	स्थानीय भाषाको स्वडो बारीमा तरकारीका नाम बताउन							प्रश्नोत्तर छलफल प्रदर्शन
		घरपालुवा जनावरको नाम बताउन	गाई भुईसा बाखा बल्लको नाम बताउन							प्रश्नोत्तर छलफल
		घर र विद्यालय नजिकको बनभित्रका रुख विरुवाको नाम भन्न	सल्ला बाज आदिको नाम जे जे जङ्गलमा छन नाम बताउन							प्रश्नोत्तर छलफल प्रदर्शन
		स्थानीय नदी नालाको नाम बताउन	स्थानीय परिवेशमा रहेका नदी,खोला,गाडको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर छलफल
		विपदका नाम भन्न	पैरो/आगलागीको नाम भन्न							प्रश्नोत्तर छलफल अवलोकन
		स्थानीय स्तरमा रहेका प्रविधिको नाम बताउन	पिस्ने,पेल्ने,कुटने प्रविधिका साधनका नाम बताउन							प्रश्नोत्तर छलफल प्रदर्शन
		स्थानिय खेल खेल्न	लुकाखोज,चीमुसी,ची,काल्कुती खेल खेल्न							अभिनय छलफल प्रदर्शन
		चौपाडी हाली बस्न	चौपाडी हाली हात,औँला चलाउन							प्रश्नोत्तर छलफल प्रदर्शन
		नाता सम्बन्ध अनुसार	ढोग गर्न							प्रश्नोत्तर छलफल

		अभिवादन ढोग/तथा नमस्कार गर्न	नमस्कार गर्न							प्रदर्शन